

Створення ДБР має велике значення, займатися розслідуваннями злочинів, скоєних високопосадовцями на даний момент існує нагальна необхідність у доборі слідчих, працівників оперативних підрозділів, управлінь спеціального призначення та внутрішнього контролю (Фросевич Л. Державне бюро розслідувань розпочало набір кадрів [Електронний ресурс] // Український репортер. — Режим доступу: <http://ukrreporter.com.ua/suspilstvo/derzhavnebyuro-rozsliduvan-rozpochalo-nabir-kadriv.html>). Усунення зазначених проблем сприятиме удосконаленню законодавчої неточності у діяльності органів ДБР. З позитивних ознак кадрового добору можна виділити такі: проведення конкурсу, тестування, співбесіда, опитування поліграфом і стажування, що є найкращим комплексом для відбору найкращіших робочих кадрів.

Науковий керівник: асистент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», кандидат юридичних наук *Кіслиця Ірина Олександрівна*.

Луценко Ю. В., Драченко Д. О.

студентки 2-го курсу факультету
прокуратури та слідства (кримінальної юстиції)
Національного університету «Одеська юридична академія»

ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ ПРОВЕДЕННЯ КОНКУРСУ НА ПОСАДИ ДЕРЖАВНОГО БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ

Відповідно до ст.1 Закону України «Про Державне бюро розслідувань», Державне бюро розслідувань є центральним органом виконавчої влади, що здійснює правоохоронну діяльність з метою запобігання, виявлення, припинення, розкриття та розслідування злочинів, віднесених до його компетенції.

Державне бюро розслідувань запрацювало 27 листопада 2018 року. Причиною його створення стала низка проблем, пов'язаних з високим рівнем злочинності у правоохоронних органах, недовіра до влади, резонансні справи, де фігурували політики, чиновники, судді, та необхідність забезпечення високопрофесійного, ефективного, неупередженого виявлення, припинення, розкриття і розслідування злочинів, вчинених посадовими особами.

Презентація стратегічної програми діяльності ДБР відбулася 20 грудня 2017 року: Згідно із Стратегічною програмою діяльності ДБР передбачалось створення Науково-дослідного інституту ДБР, в якому

плануються проводитись розширені криміналістичні експертизи та економічні дослідження у сфері розкриття злочинів, які відносяться до повноважень ДБР. На даний момент діяльність ДБР націлена на налагодження співпраці з представниками наукових шкіл, провідними спеціалістами у різних галузях права. Такі заходи є вагомим фундаментом для ефективного вирішення завдань, які поставлено перед ДБР.

Утворення нового центрального органу виконавчої влади було складним процесом, який передбачав обов'язковість проведення комплексу заходів організаційного, правового, інституційного, координаційного, науково-дослідного, фінансового та матеріально-технічного характеру, що в сукупності дозволять забезпечити ефективне виконання покладених на ДБР завдань. Також успіх цього органу багато в чому залежить від добору висококваліфікованих кадрів. Саме тому в команді працівників ДБР повинні бути люди, які відповідатимуть своїми моральними якостями, має формуватися переважно за рахунок нових для слідчо-прокурорської системи осіб. Професійні кадри, люди, які не бояться системи та готові її змінювати дуже потрібні в ДБР. Не секрет, що реформи реалізуються лише тоді, коли в органи влади приходять люди з мотивацією до змін. Без таких людей в середині системи, без суспільної підтримки та співпраці про результативну роботу сьогодні говорити важко. Таким чином якісність відбору високопрофесійних фахівців на службу в цей правоохоронний орган є запорукою високопрофесійного виконання завдань, покладених законом на ДБР України.

Відповідно до статті 14 Закону України «Про Державне бюро розслідувань», на службу до Державного бюро розслідувань приймаються на конкурсній основі в добровільному порядку (за контрактом) громадяни України, які спроможні за своїми особистими, діловими та моральними якостями, віком, освітнім і професійним рівнем та станом здоров'я ефективно виконувати відповідні службові обов'язки.

Предбачені деякі обмеження для кандидатів, а саме не допускаються до участі у конкурсі особи, які:

- за рішенням суду визнані недієздатними або обмежені у цивільній дієздатності;

- мають судимість за вчинення злочину, не погашену або не зняту в установленому законом порядку (крім реабілітованої особи), або протягом останнього року притягувалися до адміністративної відповідальності за вчинення адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією.

Конкурс регламентується відповідно до «Порядку проведення конкурсу для призначення на посади у ДБР» від 14 лютого 2018 р. Для проведення конкурсу створена конкурсна комісія у складі п'яти осіб,

з яких не менше трьох є представниками Бюро. Діяльність цієї комісії полягає в прозорому, відкритому, правовому забезпеченні проведення конкурсу. Конкурс для призначення посади у ДБР містить такі етапи:

- 1) оголошення про проведення конкурсу;
- 2) прийняття та розгляд поданих документів для участі в конкурсі;
- 3) кваліфікаційний іспит;
- 4) співбесіда;
- 5) визначення переможців конкурсу (Порядок проведення конкурсу для призначення на посади у Державному бюро розслідувань:

затверджено наказом Державного бюро розслідування від 14 лютого 2018 р. № 13 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://goo.gl/PpWRF5>).

Розглянувши порядок проведення конкурсу до Державного бюро розслідувань, можна зауважити, що всі етапи конкурсу детально регламентовані нормами законодавства і створені всі умови, щоб цей конкурс був прозорим і посади в ДБР зайняли найдостойніші кандидати.

Кваліфікаційні вимоги та критерії професійної придатності для зайняття посад у Бюро затверджуються безпосередньо директором Державного бюро розслідувань. Дане положення піддається критиці, адже експерти вважають, що у конкурсній комісії взагалі немає жодного представника громадськості. Усі — призначені президентом, парламентом або Кабінетом Міністрів. В експертному середовищі йдуть розмови про те, що зовнішню комісію потрібно усунути від процесу через її низьку ефективність та політичну вмотивованість. ЗМІ перед голосуванням за керівників ДБР опублікували список переможців. Це може означати, що результат визначений заздалегідь, а комісія — підкуплена. 17 липня 2018 року інтернет-видання «Українська правда» оприлюднило перелік загалом із 21 кандидата, які начебто мають зайняти керівні посади до Державного бюро розслідувань. Наступного дня конкурсна комісія з обрання на посади Державного бюро розслідувань визначає переможців. Виявилось, що 16 осіб, які зазначалися в списках, були обрані на посади (Ілюзія змагання. Як обирали керівні кадри до Держбюро розслідувань (спецрепортаж) [Електронний ресурс]. — Режим доступу до джерела: <https://www.radiosvoboda.org/a/schemes/29423780.html>). Недоліки виникли на такому етапі проведення конкурсного відбору, як співбесіда із переможцями, тривалість якої була надзвичайно короткою, переважно до 10 хвилин. На ній не були поставлені запитання про джерела походження коштів у деклараціях кандидатів.

Отже, усуненню основних проблем проведення конкурсу може сприяти залучення більшої кількості високопрофесійних осіб для участі у ньому та змінення кваліфікаційних вимог, при цьому вра-

ховуючи не тільки зарубіжний, а й вітчизняний історичний досвід. Лише у цьому випадку конкурс відповідатиме призначенню, а не буде чисто формальністю.

Науковий керівник: асистент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», кандидат юридичних наук *Демечук Марина Олександрівна*.

Мартинів І. О.

студент 2-го курсу судово-адміністративного факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ДОБОРУ ДО ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОГО БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ

Важливим етапом проведення реформи правоохоронної системи України стало зосередження функцій досудового розслідування, які раніше здійснювались Національною поліцією, Службою безпеки України тощо, в межах одного органу влади — Державного бюро розслідувань. Така новела в системі апарату публічної влади України є результатом застосування закордонного досвіду та потреби приведення до узгодженості системи правоохоронних органів та спрощення порядку розслідування кримінальних справ. При цьому, основою діяльності будь-якого органу влади є його персональний склад, але враховуючи виняткове значення, надзвичайну завантаженість та розгалуженість по території України органів Державного бюро розслідувань, важливим є встановлення чіткого та ефективного порядку добору на посади.

Слід вказати, що до працівників Державного бюро розслідувань належать особи рядового і начальницького складу, державні службовці та працівники, які уклали трудовий договір із зазначеним органом. Служба в Державному бюро розслідувань є державною службою особливого характеру, що полягає у професійній діяльності придатних до неї за станом здоров'я і віком громадян України. Позитивним положенням є те, що колишні працівники правоохоронних органів можуть бути призначеними в бюро лише на посади в об'ємі від 19 до 40 % їх загальної кількості (Про Державне бюро розслідувань: Закон України від 12 листопада 2015 р. № 794-VIII // Відомості Верховної Ради України. 2016. № 6. Ст. 5).

Проте під час добору на посади до органів ДБР виникає ряд проблем. Загалом, наразі законом повністю не врегульовано порядок